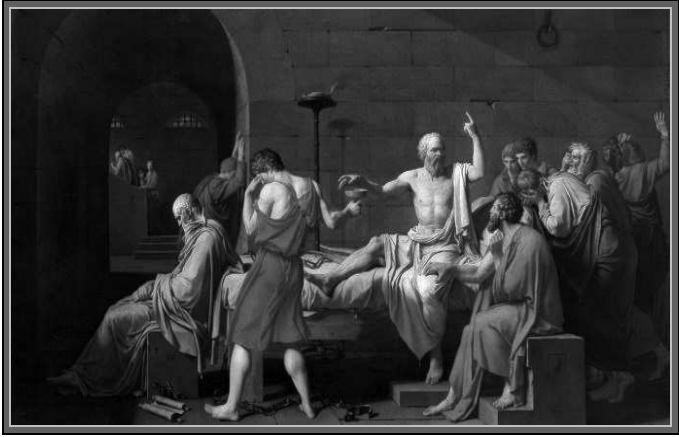

ATİNALILARIN DEVLETİ

ARİSTOTELES

-ANCIENT HISTORY BOOKS & A HISTORICAL POLITICS BOOK-

[ANTİK TARİH KİTAPLARI SERİSİ & POLİTİK TARİH]

Yazarı (Author): ARİSTOTELES (ESKİ YUNAN FİLOZOFU)

Editör ve Çeviren: Murat Ukray

Sayfa Düzeni ve Grafik Tasarım: (e-Kitap Projesi)

Kapak Image: "Aristoteles ve Atina Devleti'nin bir tasviri, MÖ. 3. yüzyıl image", Illustrated by Michelangelo, İtaly, 1500'ler.."

E-Baskı ve Yayına hazırlama (Publisher): ekitaprojesi.com

İstanbul - Nisan, 2025

ISBN: 978-625-3871-56-7

İletişim ve İsteme Adresi:

www.ekitaprojesi.com

© **Copyright:** Bu çalışmanın tüm yayın hakları e-kitap projesine aittir. Tanıtım alıntıları dışında izinsiz çoğaltılması yasalarımıza göre suç sayılmaktadır. Böyle bir harekete kalkışmak yerine, bize sorarsanız uygar ve paylaşımcı dünya adına seviniriz..

* * * * *

*“H.Oppermann'ın 1928 yılında çıkarmış
olduğu Yunanca metinden, B. Haussoullier'in
Fransızca, G.Wentzel ve Karl Hude'nin Alman-
ca çevirileriyle karşılaştırılarak yapılan orjinal
çeviri esas alınmıştır..”*

İÇİNDEKİLER:

(Önsöz) Yazarı Hakkında	5
ÖNSÖZ (KİTAP HAKKINDA)	8
GİRİŞ	10
Londra Papirüsü	11
Kitabın yok olan başının kırık parçaları	96
Herakleides'in Özeti	99
Zaman Çizelgesi	101

(ÖNSÖZ) YAZARI HAKKINDA

Aristoteles

Aristoteles ya da kısaca **Aristo** (Yunanca: Ἀριστοτέλης *Aristotelēs*) (MÖ 384 – 7 Mart MÖ 322) Antik Yunan filozof. Platon ile Batı düşüncesinin en önemli iki filozofundan biri sayılır. Fizik, gökbilim, ilk felsefe, zooloji, mantık, siyaset ve biyoloji gibi konularda pek çok eser vermiştir.

MÖ 384 veya 385'te, günümüzde Athos tepesi olarak adlandırılan tepenin yakınlarında ufak bir Makedonya kenti

olan Stageira'da, Makedonya kralı II. Amyntas'ın (Philippos'un babası) hekimi olan Nikomakhos'un oğlu olarak dünyaya gelir. MÖ 367 veya 366 'da 17 yaşında Platon'un Atina'daki akademisine (Akademeia) girmesiyle Platon'un en parlak çömezlerinden biri olur. Tütör yahut yardımcı hoca olarak çalıştığı dönemde, okuma tutkusuyla tanınır; (Platon, belki de bir tür tenezzülle, ona "okuyucu" lâkabını takar) Daha sonraları Akademia'daki öğretime kendisi de katkıda bulunur: kimi zaman Platoncu savları rakip Isokratos okuluna karşı savunmak için geliştiren, hatta zaman zaman da *Evdamos* ya da *Can üzerine* (Peri tes Psykhes) yazılarında olduğu gibi, bu tezleri büyükseyen diyaloglar yazar. *Gryllos* yahut *Retorik üzerine* Aristoteles'in diyalog yazarlığı dönemine aittir.

Platon MÖ 347'de öldüğünde, Akademeia'nın başına ardılı olarak Spevsippos'u atamıştır. Antik Çağ'dan itibaren yaşamöyküsü yazarları -herhalde kötücüllüklerinden- Platon'un bu seçiminde Aristoteles'in Akademeia'yı terk etmesinin asıl nedenini görüyorlar. Aristoteles'in en azından Spevsippos'a karşı kalıcı bir garaz duyduğunu biliyoruz. Aynı yıl, belki de ustasının teşvikiyle, Ksenokratos ve Theophrastos ile bugün Biga Yarımadası olarak anılan Troas bölgesindeki Assos kentine gönderilir. Orada Tiran Atarnevs'li Hermias'ın siyasî danışmanı ve dostu olur. Aynı esnada, özgünlüğünü daha o zamandan belli eden bir okul kurar. Bu okuldaki girişimleri arasında yaşambilim üzerine çalışmaları yer alır. 345-344 yıllarında, belki de Theophrastos'un daveti üzerine, komşu Lesbos (Midilli) adasının Doğu kıyısındaki Mytilene (Midilli) kentine varır. 343'te Pella'daki (Bugün Ayii Apostili) Kral Makedonyalı Philippos'un sarayına, oğlu

İskender'in eğitimini üstlenmek üzere çağırılır. 341 yılında Perslerin eline düşen Hermias'ın feci sonunu Pella'da öğrenir, anısına bir ağıt düzer. Gerek Pella'da ikamet ettiği sekiz senelik dönem, gerek eğitimlik vazifesinin içeriği hakkında neredeyse hiçbir şey bilmiyoruz. Philippos'un ölümüyle MÖ 335 İskender tahta oturur. Aristoteles Atina'ya dönüp Akademeia'ya rakip olarak Lykeion'u ya da diğer adıyla *Peripatos* 'u (öğrencileriyle içinde dolaşarak tartıştıkları bir tür çevresi sütunlarla çevrili avlu ya da galeri) kurar. Lykeion'lulara verilen Peripatetikoî adı buradan geliyor. Burada on iki sene ders verir. MÖ 323'te Büyük İskender'in bir Asya seferi esnasında ölmesi üzerine Atina'da Makedon karşıtı bir tepki dalgası peydah olduğu vakit, aslında Makedonculuk zannı taşıyan Aristoteles'e karşı, dine saygısızlık davası açılması söz konusu olur. Bir ölümlüyü -Hermias'ı- anısına bir ilâhi yazarak ölümsüzleştirmekle itham edilir. Bunun üzerine Aristoteles, Sokrates'in yazgısını paylaşmak yerine Atina'yı terk etmeyi seçer: kendi deyişiyle, Atinalılar'a "felsefeye karşı ikinci bir suç işlemeleri" fırsatını tanımak istemez. Annesinin memleketi olan Eğriboz (Evboia) adasındaki Helke'ye Khal-kis sığınır. Ertesi yıl MÖ 322'de, altmış üç yaşında hayatını kaybeder.

* * * * *

ÖNSÖZ (KİTAP HAKKINDA)

Ünlü Yunan filozofu Aristoteles'in yok olduğu sanılan "Atinalıların Devleti" adlı yazısı, Mısır'dan Londra'daki British Museum'a getirilmiş olan bir papirüs elyazmasının ortaya çıkartılmasıyla 1891 yılı Şubat ayında yeniden tanındı. Elyazmasının ilk okuyucusu ve ortaya çıkarıcısı F. G. Kenyon'dur. Aristoteles'in eseri, ön yüzü İsa'nın doğumundan sonraki 78-79 yılıyla ilgili hesaplarla dolu dört papirüsün arka yüzüne yazılmıştır. Ancak hesaplar zamanla önemini kaybettikten sonra bu papirüsler Aristoteles'in eserini kopya etmek için kullanılmış olabileceklerinden, bu elyazması yaklaşık olarak İsa'nın doğumundan sonraki birinci yüzyılın sonlarına doğru tarihlenebilir.

Elyazmasında kitabın başı yoktur. Papirüs üzerinde ne kitabın adı, ne de kitabın yazarının adı vardır. Fakat bunun Aristoteles'in Atina devleti üzerine yazmış olduğu yazı olduğundan şüphe etmemize bir neden yoktur. Çünkü Aristoteles'ten sonraki birtakım eskiçağ adamlarının yazılarındaki göndermelerle Aristoteles'in eserinden bugüne kalmış olan parçaları bu papirüste buluyoruz. Aristoteles sekiz kitaba ayrılan "Devlet Bilgisi" adlı eserine temel olmak üzere daha önce 158 tane başka başka devlet biçimini yazıp toplamıştı. Bunlar arasında "Atinalıların Devleti" herhalde en büyüğü olacak: Atina'nın uzun zamandan beri Hellas'ın baş devleti olması, Aristoteles'in hayatının yarısından çoğunu Atina'da geçirmiş bulunması bunu gerektirir.

Kitapta anlatılan ve kitapta bulunmayan olaylara bakarak Aristoteles'in bu eserini İsa'nın doğumundan önceki 329 yılıyla 325 yılı arasında yazmış olduğu söylenebilir. Demek oluyor ki kitap Aristoteles'in son yıllarının ürünüdür.

"Atinalıların Devleti" biri tarihsel (bölüm 1 - 41), öteki sistematik (bölüm 42 - 69) iki anakesimden kuruluyor. Birinci anakesimde şu dört başdilim vardır: 1-12. bölümler monarkhiadan oligarkhiaya geçişi, Drakon'la Solon'un karışık olan durumu düzeltmeye çalışmalarını anlatıyor; 13-19. bölümlerde tyrannoslüğün gelişmesi ve devrilmesi gösteriliyor; 20-28. bölümlerde demokratianın nasıl geliştiğini, en yüksek basamağa nasıl tırmandığını görüyoruz; 29-40. bölümlerde oligarkhik değişikliklerle bunlara karşı yapılan tepkilerden uzun uzun söz açılıyor ve sonunda 41. bölümde de baştan başlanarak bütün değişiklikler kısaca yeniden anılıyor. İkinci anakesim dört başdilimde sırayla şunları anlatıyor: Yurttaşlık hakkı (böl. 42), Beşyüzler ve halk meclislerinin düzenleri, yetkileri ve işleri (43-46). Memurların devleti yönetmeleri (47-62) ve mahkemeler (63-69).

Aristoteles, eserini İsa'nın doğumundan önceki dördüncü yüzyıldaki Yunanlılar için yazdığından o zaman herkesçe bilinen, fakat bugünkü okuyucuların okuduklarını iyice anlayabilmeleri için eski Yunan tarihiyle uğraşmalarını gerektiren birtakım şeyleri anlatmıştır.

Aristoteles'in eserinin ardına Herakleides adlı birinin bu eserden çıkardığı özeti koyuyoruz. Bu adda birçok yazar vardır; bu özeti bunlardan hangisinin yaptığını saptamak güçtür. Herakleides'in özetinin dördüncü bölümünde bulunan Myron adıyla Londra Papirüs'ü başlamaktadır.

GİRİŞ

“H.Oppermann'ın 1928 yılında çıkarmış olduğu Yunanca metinden, B. Haussoullier'in Fransızca, G.Wentzel ve Karl Hude'nin Almanca çevirileriyle karşılaştırılarak yapılan orjinal çeviri esas alınmıştır..”

H.Oppermann'ın 1928 yılında çıkarmış olduğu Yunanca metinden, B.Haussoullier'in Fransızca, G.Wentzel ve Karl Hude'nin Almanca çevirileriyle karşılaştırılarak çevrilmiştir.

LONDRA PAPİRÜSÜ

Kylon ve arkadaşlarının öldürülmesi yüzünden Alkmeonoğullarına karşı dava açıldı. Davacı Myron idi. Yüksek soylu ailelerden seçilmiş üç yüz yargıç kurban etleri önünde ant içerek onları yargıladılar. Alkmeonoğulları tanrıların koymuş oldukları yasaları ayaklar altına almak suçundan mahkûm edildiler. Ölülerini mezarlarından çıkarıldı, bütün soyları sonsuz sürgün cezasına çarptırıldı. Bu olaylar üzerine Giritli rahip Epimenides gelip Atina kentini büyük günahın lekelerinden temizledi.